

"MÜ Akademik Açık Erişim ve Kurumsal Arşiv Politikası, 19 Temmuz 2016 tarih ve MÜ Senato Toplantısı'nın 2016/348-5 sayılı kararı ile kabul edilmiştir."

**T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ**

AKADEMİK AÇIK ERİŞİM VE KURUMSAL ARŞİV POLİTİKASI

İSTANBUL 2016

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

AKADEMİK AÇIK ERİŞİM VE KURUMSAL ARŞİV POLİTİKASI

1. AMAÇ

Marmara Üniversitesi Açık Erişim ve Kurumsal Arşiv Politikasının amaçları şunlardır:

- Marmara üniversitesi bünyesinde basılı ve elektronik ortamda üretilen her türlü akademik çalışmayı bir araya toplamak ve üniversite bünyesinde açık erişim standartlarına uygun bir kurumsal akademik arşiv sistemi kurmak.
- Kurumsal akademik arşiv sistemi aracılığıyla üniversitenin açık erişim verilerini, ulusal ve uluslararası açık arşiv sistemlerindeki veriler ile paylaşmak.
- Üniversitede atama ve yükseltmeler ile diğer kurum içi değerlendirmelerde dikkate alınan bilimsel çalışmaların kurumsal akademik arşivlerde saklanmasını sağlamak.
- Üretilen akademik çalışmaları standartlara uygun olarak derlemek ve kurumsal akademik arşivlerde korunmasını sağlamak.
- Paylaşılan bilimsel yayınları açık erişim standartlarına uygun olarak dünya bilim çevrelerinin hizmetine sunmak.
- Üniversitelerin araştırma çıktılarının Açık Erişim olarak yayımlanmasını üniversitemizin ve dolayısıyla akademik düzeyde Türkiye'nin tanınırlığını ve yeni yapılacak araştırmalarda kamu ve özel sektörden daha fazla proje desteği alınmasını sağlamak.

2. KAPSAM

Açık erişim ve kurumsal arşiv politikası üniversite tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak desteklenen ve üniversite mensupları (akademik ve idarî personel ile öğrenciler) tarafından gerçekleştirilen tüm akademik çalışmaları kapsar. Üniversite mensuplarının üniversite dışında gerçekleştirdikleri akademik çalışmalar, kendilerinin talep etmesi halinde bu arşivde saklanabilir.

Bir açık erişim platformu geliştirilerek, üniversite mensuplarının bilimsel makale, bildiri, proje raporu, ders materyali ve tez gibi yayınlarının üniversitenin açık arşivine girebilmesini ve bu kaynakların tüm paydaşlara bilim etiği ve telif haklarını düzenleyen mevzuat çerçevesinde sunulmasını kapsar.

Üniversite mensuplarının herhangi bir akademik çalışması daha önce başka bir açık erişim arşivinde depolanmışsa, açık erişim arşivinde tekrar saklanmasına gerek yoktur. Ancak, araştırmacının talep etmesi halinde, söz konusu çalışma açık erişim arşivinde de saklanabilir.

3. DAYANAK

Bu metin 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 12/c maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

4. TANIMLAR

Bu metinde yer alan;

- Açık Erişim:** Marmara üniversitesi mensupları tarafından gerçekleştirilmiş herhangi bir akademik çalışmaya engelleme olmaksızın ücretsiz şekilde dijital ortamda erişilebilirliği,
- Akademik Çalışma:** Hakem değerlendirmesinden geçerek akademik bir dergide yayınlanma hakkını kazanan makale, tez, bildiri, projeye ait çıktıları ve açık ders materyalini,

"MÜ Akademik Açık Erişim ve Kurumsal Arşiv Politikası, 19 Temmuz 2016 tarih ve MÜ Senato Toplantısı'nın 2016/348-5 sayılı kararı ile kabul edilmiştir."

- c. Kişisel Arşivleme: Marmara Üniversitesi mensuplarının bilimsel katkı sağladığı çalışmaların açık erişim arşivinde depolamasını içeren süreci,
 - d. Daire Başkanlığı: Marmara Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nı,
 - e. Daire Başkanı: Marmara Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı'nı,
- ifade eder.

5. İLKELER

Üniversite mensuplarının akademik çalışmalarının uzun dönemli derlenmesi ve korunması aşağıdaki ilkeler çerçevesinde gerçekleştirilir:

- a. Üniversite mensuplarının bilimsel katkı sağladığı tüm akademik çalışmaların son sürümleri açık erişim arşivinde depolanır. Erişimi kısmen veya tamamen engellenmiş bireysel çalışmalar bu ilkenin dışındadır.
- b. Daire Başkanlığı, akademik çalışmalarını açık erişim arşivinde depolayan üniversite mensuplarına yardımcı olur.
- c. Daire Başkanlığı, açık erişim arşivinde yer alan tüm akademik çalışmaların derlenmesinin ve uzun dönemli korunmasının güvenli depolama ile gerçekleştirilmesini sağlar.
- d. Marmara Üniversitesi Bilgi İşlem Daire Başkanlığı kurumsal akademik arşiv sistem altyapısının kurulumu, güncellenmesi, sistemin sürekliliğinin sağlanması, korunması ve veri aktarılması ile ilgili teknik süreçleri yürütür.

6. SÜREÇLER

Üniversite mensupları yukarıda sıralanan ilkelerle birlikte, bir akademik dergide yayımlanması onaylanmış olan akademik çalışmalara en üst düzeyde erişimin desteklenmesi için aşağıdaki süreçleri takip eder:

- a. Depolama: Yayın tarihinden geç olmamak koşuluyla, hakem değerlendirmelerinden geçerek, akademik bir dergide yayımlanmak için onay almış makalenin dijital bir kopyasını açık erişim arşivinde depolanmak üzere daire başkanlığına tevdi eder ve depolanır. Entelektüel katkı sağlanan çalışma Daire Başkanlığı tarafından işletilecek açık erişim arşivinde kamuya açık olarak açık dağıtım ve koruma prensiplerine uygun şekilde depolanır. Çalışma, telif haklarını düzenleyen ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde, üniversite mensuplarının yayıncılarla yapmış olduğu anlaşmaların koşullarını çiğnemeyecek şekilde tüm dünyada geçerli bir lisans anlaşması ile açık erişim arşivinde depolanır.
- b. Çok Yazarlı Çalışmalarda Depolama Sorumluluğu: Farklı kurumlara mensup yazarların işbirliği ile hazırlanan çalışmalar yazarları tarafından kararlaştırılarak kaynağın depolanması başyazarın başvuru ile sağlanır.
- c. Açık Erişim/Seçimli Gecikmiş Açık Erişim: Yazar, fikir ve sanat eserlerine ilişkin mevzuat çerçevesinde çalışmalarının kamuya ivedilikle açılması için depolama sürecinde kullanılan açık erişim yazılımının ayarlarını "açık erişime ivedilikle sunulması" seçimiyle gerçekleştirmesi yönünde desteklenir. Yazarın onayı üzerine yayıncılarla yaptığı anlaşmalar ve kişisel arşivleme seçenekleri göz önüne alınarak çalışmalara erişim iki başlıkta uygulanabilir:
 - i. Kamuya Açık Erişim
 - ii. Erişimin Kısmen veya Tamamen Engellenme Süresi Sonunda Açık Erişim

"MÜ Akademik Açık Erişim ve Kurumsal Arşiv Politikası, 19 Temmuz 2016 tarih ve MÜ Senato Toplantısı'nın 2016/348-5 sayılı kararı ile kabul edilmiştir."

7. AÇIK ERİŞİM KOORDİNASYON KURULU

Rektörlük tarafından belirlenen açık erişim ve kurumsal arşiv politikasının uygulanması için rektörlük bünyesinde "açık erişim koordinasyon kurulu" oluşturulur. Kurul, kütüphane ve dokümantasyon daire başkanlığından sorumlu rektör yardımcısının başkanlığında sosyal bilimler alanından dört, eğitim bilimleri ve güzel sanatlar alanından iki, fen ve mühendislik bilimleri alanından iki, sağlık ve spor bilimleri alanından iki olmak üzere toplam 11 öğretim üyesinden oluşur. Üyeler, profesör doktor unvanı taşıyan öğretim üyeleri arasından rektör tarafından atanır. Kurulun sekretarya işleri kütüphane ve dokümantasyon daire başkanlığı tarafından yürütülür. Açık erişim koordinasyon kurulu, her yıl en az bir defa toplanır ve açık erişim, kurumsal arşiv ve kütüphaneler ile ilgili konuları görüşerek karara bağlar.